

Täysistunto

Perjantai 13.9.2024 klo 13.00—13.25

3. Lakialoite laiksi toimeentulotuesta annetun lain 11 §:n muuttamisesta

Lakialoite LA 17/2024 vp Petri Honkonen kesk ym.

Lähetekeskustelu

Puhemies Jussi Halla-aho: Lähetekeskustelua varten esitellään päiväjärjestyksen 3. asia. Puhemiesneuvosto ehdottaa, että asia lähetetään sosiaali- ja terveystieteiden valtiokuntaan. — Edustaja Honkonen, olkaa hyvä.

Keskustelu

13.00 **Petri Honkonen kesk** (esittelypuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Tässä useiden edustajien allekirjoittamassa lakialoitteessa esitetään, etteivät alaikäisen lapsen ansiotulot jatkossa vaikuttaisi hänen vanhempansa tekemässä perustoimeentulon hakemuksessa huomioon otettaviin tuloihin. Haluankin kiittää teitä, arvoiset kollegat, jotka olette allekirjoittaneet tämän lakialoitteen. Tämä käsittelee monessakin mielessä erittäin tärkeää asiaa.

Arvoisa puhemies! Perustoimeentulotuksessa alle 18-vuotiaiden lasten tulot vaikuttavat silloin, kun ne ovat vähäistä suurempia. Kesätöistä saatujen ansioiden ei pitäisi vaikuttaa huoltajien saamaan perustoimeentulotukeen. Hakemusten käsittelyssä on kuitenkin vaihtelua ja tulkintaeroja eri Kelan toimipisteissä. Olen saanut itse yhteydenottoja ja varmasti olemme kaikki lukeneet mediasta, kuinka haastaviin tilanteisiin perheet ovat joutuneet nykyisen tilanteen takia. Pidän tätä tilannetta erittäin epärealistisena.

Kela ei erittele sitä, mistä rahat ovat peräisin, ovat ne sitten lahjana saatuja tai ansiotyöstä. Perustoimeentulotuen saamiseksi on erittäin tiukat kriteerit, ja se on tarkoitettu viimesijaiseksi taloudelliseksi tueksi, viimesijaiseksi sosiaaliturvaksi. Tämä tukimuoto on tarkoitettu tilanteisiin, joissa saajan muut tulot ja varat eivät riitä välttämättömiin elämän perusedellytysten menoihin, kuten asumiseen, vaatteisiin ja ravintoon.

Perustoimeentulotuen myöntämistä varten käydään läpi hakijan varallisuus ja tulot. Perustoimeentulotuki poikkeaa muista Kelan myöntämistä etuisuuksista, koska siihen liittyy hakijan omaisuuden realisointivelvollisuus. Jos hakijalla on varallisuutta, se on lähtökohteisesti aina muutettava rahaksi ja käytettävä ennen kuin voi saada perustoimeentulotukea. Lapsen tulot huomioidaan hänen perusosansa ja hänen muiden perusmenojensa suuruisina.

Tilanne on todellakin, kuten totesin, epärealistinen ja epäoikeudenmukainen ahkeria nuoria ja lapsia ja heidän perheitään kohtaan. Katson, ettei alaikäisen omia ansiotuloja tulisi huomioida missään tilanteessa huoltajien perustoimeentulotukea laskettaessa. On kohtuutonta, että alle 18-vuotiaiden lasten työnteostaan saamat ansiotulot vaikuttavat hakijan perustoimeentulotukihakemukseen negatiivisesti.

Arvoisa puhemies! Lasten ei pidä missään tilanteessa olla elatusvelvollisia omille vanhemmilleen tai huoltajilleen. Alle 18-vuotiaan lapsen ansiotulo on kuitenkin lapsen omaa

Pöytäkirjan asiakohta PTK 85/2024 vp

tuloa, ja sen huomioiminen vanhemman hakemassa toimeentulotuessa viestittää lapselle, ettei työnteko kannata. Toivon, että asiaan saadaan muutos ja jatkossa nuoret voivat käydä rauhallisin mielin ansiotyössä ilman pelkoa, että se vaikuttaa heidän perheidensä toimeentuloon negatiivisesti. Ajattelen, että nämä perheet, jotka toimeentulotuen piirissä ovat, usein ovat syrjäytymisvaarassa ja yhä useammin myöskin työelämän ulkopuolella. Se mahdollisuus, joka heidän lapsilleen annetaan, jos nämä kesätöitä tai muita töitä saavat ja omia ansiotuloja saavat, on niin tärkeä näiden tulevaisuuden ja elämän kannalta, että sitä ei näiltä tulisi ottaa pois.

Arvoisa puhemies! Tässä lakiehdotuksessa esitetyn muutoksen valtiontaloudellinen vaikutus olisi arviolta noin miljoona euroa lisämenoja — tämä arvio on edelliseltä vaalikaudelta — jos tämä laki saadaan muutettua lakialoitteen mukaisesti. Mielestäni tämä lakimuutos kuitenkin sen vaikutuksilta — siis siltä, että nämä lapset ja nuoret, joidenka perheillä on toimeentulovaikauksia, pääsevät työnteon makuun ja oppivat, miten tärkeitä työsäkäynti ja työnteko ensisijaisina toimeentulon muotoina ovat — olisi kyllä tämän menon, tämän valtiontalouteen kohdistuvan vaikutuksen, arvoinen. Meidän pitäisi pystyä viestimään eduskunnassa ja laajemminkin, että kaikki työ on arvokasta ja sitä kannattaa tehdä ja jo lapsena ja nuorena lähteä työelämään mukaan. Tämä lakimuutos olisi yksi pieni mutta erittäin tärkeä signaali.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Suhonen, olkaa hyvä.

13.05 Timo Suhonen sd: Kiitos, arvoisa herra puhemies! Kiitän edustaja Honkosta äärimmäisen hyvästä lakialoitteesta, jossa nimenomaan päähuomio on siinä, että alaikäisen omia ansiotuloja ei tulisi huomioida missään tilanteessa huoltajien perustoimeentulotukea laskettaessa. Myös itse olen saanut yhteydenottoja perheenäidiltä siitä, että toimeentulotukioikeus on ollut olemassa mutta sitten kuitenkin Kelalta on todettu, että tyhjentäkää lapsen tai lasten tilit ensin, jonka jälkeen on oikeus toimeentulotukeen. Tässä edustaja Honkonen äärimmäisen hyvin perusteli äsken sen, mitkä ovat ne taustat ja syyt ja perusteet siihen, että tämä aloite olisi äärimmäisen tärkeää toteuttaa.

Lopuksi haluan todeta, että kun edustaja Honkonen tuossa kiitteli allekirjoittajia, huomasi kauhukseni, että oma allekirjoitus aloitteesta puuttuu, ja se johtuu varmaan siitä, että tämä aloite jostain syystä ei ollut sitten päätynyt minunkaan allekirjoitettavakseni. Olen siitä todella pahoillani, mutta haluan edelleen korostaa, että tämä aloite on äärimmäisen tärkeä ja haluan, että tämä etenee eteenpäin. — Kiitos.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Viitala, olkaa hyvä.

13.06 Juha Viitala sd: Arvoisa puhemies! Käsittelyssä on tosiaan edustaja Honkosen tekemä lakialoite laiksi toimeentulotuesta annetun lain 11 §:n muuttamisesta. Edustaja Suhonen tuossa vieressä toikin valitettavan esimerkin esiin, ja toivon, että tämänkaltaisia esimerkkejä ei liiemmin kuitenkaan tulisi esille tulevaisuudessakaan.

Lakialoitteessa esitetään, etteivät alaikäisen lapsen ansiotulot vaikuta jatkossa hänen vanhempiansa tekemässä perustoimeentulohakemuksessa huomioon otettaviin tuloihin. Aloite on tosiaan hyvinkin kannatettava, ja olen sen myös itse allekirjoittanut usean muun edustajan tavoin. Lasten ei pidä lähtökohtaisesti olla elatusvelvollisia vanhemmilleen, kuten lakialoitteessakin mainitaan. On kohtuutonta, että alle 18-vuotiaiden lasten työnteon

Pöytäkirjan asiakohta PTK 85/2024 vp

ansiotulot vaikuttavat negatiivisesti perustoimeentulohakemukseen. Näiden 18-vuotiaiden ja nuorempien lasten ansiotulo on lapsen omaa tuloa, ja sen huomioiminen vanhemman toimeentulohakemuksessa viestittää ihan vääränlaista kuvaa siitä, kannustetaanko me nuoria ja lapsia työntekoon vai ei. Tämäkin oli hienosti tuotu esiin tuossa lakialoitteessa. Nuoria tuleeikin mieluummin kannustaa työntekoon, ja pelkään pahoin, että mikäli nuorten tulot vaikuttavat negatiivisesti ostovoimaan, niin se näkyy negatiivisesti perheiden sisäisessäkin dynamiikassa, ja tämä ei myöskään kannusta nuoria tekemään töitä.

Aloitteessa tuodaan myös esiin se tosiseikka, että hakemusten käsittelyissä on vaihtelua eri alueilla eli tulkintaeroja siitä, millä tavalla niitä tapauksia käsitellään. Tämä muodostaa epätasa-arvoisen tilanteen perheille sillä perusteella, asuvatko ne vaikka Itä-Suomessa, Pohjois-Suomessa tai Länsi-Suomessa, mikäli näitä tapauksia eri tavoin käsitellään.

Esitänkin tässä kiitokseni lakialoitteen tekijälle ja toivon menestystä tälle aloitteelle.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Paasi, olkaa hyvä.

13.08 Martin Paasi kok: Arvoisa puhemies! Mielestäni tämä lakialoite on hyvä. Haluaisin ehkä tuoda sellaisen ajatuksen tähän lisäksi, että pitkäjänteinen säästäminen sisällytettäisiin tähän tulkintaan, ihan esimerkiksi sellaisiin tilanteisiin, missä isovanhemmat säästävät lapsenlapselleen pitkäjänteisellä tuottotavoitteella, pahan päivän varalle tai tulevaisuuden tarpeisiin rahaa alaikäiselle lapselle, että myöskään tämäntyyppinen varallisuus ei olisi pakkolunastettava ennen tätä kyseistä tilannetta. — Kiitos.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Hoskonen, olkaa hyvä.

13.09 Hannu Hoskonen kesk: Arvoisa herra puhemies! Edustaja Petri Honkonen ja muut allekirjoittajat ovat osuneet todella oikeaan. Olen vähäiseltä osaltani ollut tätä aloitetta tukemassa, ja kun tällainen nyt on tullut koko eduskunnan tietoon, niin täytyy vain hämmästellä, kun tässä talossa puhutaan aika usein kannustinloukkujen poistamisesta, että onhan sen perheen, joka joutuu toimeentulotukeen turvautumaan, tilanne taloudellisesti aivan varmasti vaikea, ja jos siitä ympäristöstä nuori lähtee hakemaan työtä ja hankkii vaikka itselleen kesätyötä ja omaa elantoa ja niillä rahoilla omaan elintasoon ja myös perheeseen vaikuttaa positiivisesti, kun tämmöistä aktiviteettia löytyy, niin onhan tämä aivan ennenkuulumatonta, että häntä sitten rangaistaan tämmöisellä, että tämä lasketaan mukaan siihen perustoimeentulotuen määräytymiseen. Kyllä eduskunnassa pitää olla sellainen asenne, että jos nuori hakee töitä ja saa sieltä lisätuloa, niin ei sitä saa vanhemmille rangaista, ei missään tapauksessa. Oikeudenmukaisuus vaatii jo, että tällaiset kannustinloukut poistetaan.

Edustaja Honkonen tämän hyvin esitteli, ja olen iloinen siitä, että tällainen aloite on tehty nyt, ja toivotaan, että eduskunta käsittelee tämän positiivisessa hengessä, koska tämä jos mikä on meiltä oikea viesti nuorille, että tehkää töitä ja olkaa aktiivisia. Ja sille perheellekin, joka todella on toimeentulotukeen joutunut jostain kumman syystä turvautumaan, se on samalla viesti, että työnteolla voi parantaa omaa elintasoaan ja omaa elämäänsä ja niitä olosuhteita, missä elää.

Toivon lakiesitykselle erinomaista menestystä, ja kiitän lämpimästi niitä edustajia, jotka ovat puuhanneet tämän aloitteen kokoon.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 85/2024 vp

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Lohikoski, olkaa hyvä.

13.11 Pia Lohikoski vas: Kiitos, arvoisa puhemies, ja lämmin kiitos edustaja Honkoselle tästä hyvästä aloitteesta, jota en valitettavasti ole ollut täällä viime toukokuussa allekirjoittamassa, mutta ilman muuta olisin allekirjoittanut, jos olisin paikalla silloin ollut. Tämä asiahan ei ole millään tavalla uusi, tästä on puhuttu vuosikausia, ja on vaikea ymmärtää, miksi tätä ei ole saatu aikaisemmin korjattua. [Juho Eerola: Ei edes viime kaudella!] Ilman muuta tämä täytyy huolellisesti käsitellä, ja toivon menestystä tälle aloitteelle.

Haluan nostaa esiin myöskin sen, että tänä päivänä nuorten ei välttämättä ole kauhean helppo saada edes kesätöitä, ja sitten se nuori, joka sen onnistuu saamaan, saattaisi hyötyä suurestikin tästä, että hänellä on sitten tulevaisuuden varalle olemassa osoittaa työkokemusta, kun hän myöhemmin työmarkkinoille pyrkii. Ja onhan tämä juuri näin kuin tässä edustaja Hoskonen, jonka kanssa on ilo olla joskus samaakin mieltä, sanoi, että tämä on kannustinloukku jos mikä, ja ilman muuta tällainen täytyy poistaa. — Kiitos.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Mäenpää, olkaa hyvä.

13.12 Juha Mäenpää ps: Arvoisa puhemies! On tehty lakialoite laiksi toimeentulotuesta annetun lain 11 §:n muuttamisesta, ja täytyy sanoa, että edustaja Honkosen aloite on kyllä hyvä. Lakialoitteessa esitetään, ettei alaikäisen lapsen tuloja huomioitaisi huoltajiensa toimeentulotukihakemuksessa. Kyllähän se väärältä tuntuu, jos lasten kesätyöansiot estävät vanhempien toimeentulotuen saannin.

Tässä ovat kuitenkin sosiaalidemokraatit ja vasemmiston edustaja tätä kovasti kannataneet, ja sinänsä ihan fiksua, mutta kun tulee mieleen, että kun viime kaudella Honkosen puolue keskusta sekä SDP ja vasemmisto olivat hallituksessa — ja taisi olla muuten niin, että valtiovarainministerikin oli keskustasta — niin ihmettelen vähän sitä, kun edustaja Lohikosken mukaan tästä asiasta on puhuttu vuosia, että miksi te ette tätä asiaa silloin korjanneet. [Hannu Hoskonen: Ei kaikkea hyvää ehdi tekemään!]

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Lehtinen, olkaa hyvä.

13.13 Rami Lehtinen ps: Arvoisa puhemies! Edustaja Honkosen aloite on kyllä erittäin kannatettava ja hyvä minunkin mielestäni.

Omakohtainen kokemukseni on se, että olen mennyt aikanaan 12-vuotiaana töihin. Omassa perheessäni saatiin toimeentulotukea, ja uskoisin, että minunkin työntekoni olisi loppunut siihen päivään, kun äidin toimeentulotuki olisi lähtenyt pois. En olisi oppinut pienestä pitäen siihen, että työnteko kannattaa aina, ja siksi äärimmäisesti kannatan kyllä tätä aloitetta.

Onhan se myöskin niin, että jos nuori nykypäivänä haluaa töitä tehdä, niin ei siitä pidä missään nimessä mitenkään rangaista, ja siinä mielessä tämä on hyvä laittaa kuntoon. Myöskin toki, jos miettii tätä meidän hallituksen linjaa, joka on se, että pitää opettaa tekemään töitä ja huolehtimaan omasta toimeentulostaan jo pienestä pitäen, niin siihen pitää kannustaa.

Valitettavasti itseltäni meni ohi tämän aloitteen allekirjoittamisaika, mutta pidän tätä erittäin kannatettavana.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 85/2024 vp

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Zyskowicz, olkaa hyvä.

13.15 Ben Zyskowicz kok: Arvoisa herra puhemies! Tässä keskustelussa on hyvin yksituumaisesti yli puoluerajojen, kaikki puolueet käsittäen, kannatettu ja kehitetty tätä aloitetta. Minunkin on pakko myöntää, että onhan se ongelmallista, että kun halutaan, että lapset ja nuoret oppivat työntekoon ja että työnteko olisi kannattava ja kannustava vaihtoehto, niin lapsen kesätyöstä saama palkka vaikuttaa kielteisesti perheen saamaan toimeentulotukeen. Näin se on. Mutta samalla on oltava tässä keskustelussa se epäilevä tuomas, joka kuitenkin tuo esiin vähän muitakin näkökohtia.

Ensinnäkin toimeentulotuki on viimesijainen sosiaalinen tuki perheelle, joka todella sitä tarvitsee, ja tässä toimeentulotuessa otetaan, sanon, luonnollisesti huomioon perheen kaikki varat, myös ne varat, joita isovanhemmat ovat säästäneet perheen vanhempien tai lasten hyväksi, otetaan huomioon sukulaisten antamat avustukset perheelle. Otetaan huomioon kaikki perheen rahavarat ja tulot, koska toimeentulotuki on tarkoitettu juuri viimesijaiseksi tueksi, kun muuta ei ole. No, täällä salissa vaaditaan milloin minkäkin tulon jättämistä huomiotta toimeentulotuessa. On esimerkiksi lukemattomia kertoja vaadittu — vasemmalta laidalta ainakin, ehkä keskeltäkin, ja voi olla, että oikealtakin — että lapsilisät eivät saisi vaikuttaa kielteisesti toimeentulotukeen. Ja varsinkin silloin, kun lapsilisä on korotettu, on sanottu, että tämä ei auta kaikkein pienituloisimpia tai köyhimpiä, koska tämä lapsilisän korotus vaikuttaa kielteisesti perheen saamaan toimeentulotukeen, joten lapsilisätkin pitäisi toimeentulotuessa jättää huomiotta.

No sitten täällä perusteltiin tätä kannustamisella, ja se on ihan oikein, minäkin haluan kannustaa näitä lapsia töihin, nuoria töihin. Mutta tämä sama argumentti soveltuu yhtä hyvin sitten näiden nuorten vanhempiin. Eihän se heitäkään kannusta töihin, kun he menevät ja tarttuvat työhön kuin työhön ja se vaikuttaa kielteisesti heidän toimeentulotukeensa. Totta kai se vaikuttaa, totta kai halutaan, että ihmiset tekevät töitä, tienaa oman elantonsa, ja toimeentulotuki on tarkoitettu niille, joilla ei ole siihen mahdollisuutta.

Eli kun tätä logiikkaa lähdetään viemään eteenpäin, niin sieltä kyllä tulee vastaan aika hankalia kysymyksiä noin logiikan kannalta.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Kosonen, olkaa hyvä.

13.18 Hanna Kosonen kesk: Arvoisa herra puhemies! Olen allekirjoittanut tämän edustaja Honkosen hyvän aloitteen, koska ajattelen niin kuin täällä suurin osa meistä ajattelee, että kannustinloukkuja on kyllä Suomessa purettava kiivaammin kuin tällä hetkellä sitä tehdään. Työn vastaanottamisen pitäisi kannattaa aina, ja tämä on minun mielestäni todellakin yksi asia siinä, että lapsia ja nuoria pitää kannustaa työn tekemiseen, ja siinä ei saa olla syynä se, mikä tilanne vanhemmilla sitten onkaan. Vaikka kuinka tämä toimeentulotuki on se viimeinen tuki ja siinä otetaan kaikki perheen varat huomioon, niin lapsia ja nuoria pitäisi huolellisesti suojella niin, että he todella voisivat sitten näitä töitä tehdä. Ajattelen myös niin, että nimenomaan lapsi ja nuori on tässä erityisasemassa sen kesätyöpalkan osalta. Me tiedetään, miten meillä suvuissa ja perheissä sukupolvelta toiselle siirtyvät eri sosiaaliset asemat, ikävä kyllä, Suomessa enemmän ja enemmän, ja tämä on yksi tapa katkaista se — voidaan nähdä joitain muitakin tulevaisuuksia. Kaikki lapsen halukkuus esimerkiksi töiden tekoon ei vaikuta sitten siihen, mitä vanhempi tuloksi saa, tai se vanhemman tilanne ei vaikuta siihen, voiko se lapsi sitä työtä ottaa vastaan.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 85/2024 vp

Hyvä hanke. Toivottavasti tätä käsitellään huolellisesti ja tämä menee läpi myös.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Elomaa, olkaa hyvä.

13.19 Ritva Elomaa ps: Arvoisa puhemies! Edustaja Honkoselle kiitos. Tämä on tärkeä asia ottaa esille, ja tämä lakialoite on kyllä kannatettava. On tärkeää innoittaa lapsia aktiivisiksi. Kesätyöt ovat olleet aina hyvä ja innostava asia, voi hankkia lisätuloja, ja opettava. Jos on terve ja työkykyinen, pitää myös toimia. Kaikin puolin ihmettelen kyllä itsekkin, että aikaisemmin ei ole viety näitä asioita eteenpäin, mutta hyvä avata silmät ja katsoa tulevaisuuteen. Kiitos, Honkonen.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Lohikoski, olkaa hyvä.

13.20 Pia Lohikoski vas: Kiitos, arvoisa puhemies! Muistan, että tästä asiasta joskus aikoinaan kaupunginvaltuustossa keskusteltiin, koska vielä siihen aikaan, kun aloitin valtuustossa, kaupungit olivat ne, jotka hoitivat näitä toimeentulotukiasioita. Sittenkin se siirtyi Kelalle, ja tämä ohjeistaminen, mitä pystyttiin kunnan päättäjinä omalle kunnalle ohjeistamaan, että älkää vähentäkö lapsen kesätyörahaa sieltä toimeentulotuesta, katkesi tietysti siihen, kun se asia ei ollutkaan enää samalla tavalla kuntapäättäjien käsissä, millä tavalla voi pyytää, että näitä tulkintoja tehtäisiin.

No, mitä tulee sitten viime kauteen, silloinhan erilaisia muita etuuksia, jotka eivät olleet toimeentulotuki, joka on se viimesijainen etuus, niin kuin edustaja Zyskowiec täällä hyvin kuvasi, pyrittiin tasoltaan parantamaan, nostamaan ihmisiä pois toimeentulotueltä. Linja oli se. No, nyt tämän hallituskauden aikanahan te olette halunneet leikata näitä erilaisia muita etuuksia ja tipauttaneet ihmisiä lisää sinne toimeentulotuen puolelle, ja tämän takia tämä asia tietysti toisella tavalla tulee entistä useammalle perheelle nyt näkyviin.

Viime kaudella käynnistettiin sosiaaliturvassa isompi uudistus, ja minulla on se käsitys itselläni, että tämäntyyppisiä asioita siellä on nostettu esiin. Ja olen ollut siinä oletuksessa, että sitä kautta näitä epäkohtia myöskin korjataan, ja oma puolueeni on ollut sitä mieltä, että mentäisiin kohti perustuloa ja tämäntyyppiset ongelmat poistuisivat, kannustinloukut poistuisivat, monilta muiltakin. Mutta se nyt ei ole valmis työ ja ei välttämättä mene siinä muodossa maaliin kuin me olisimme sen toivoneet menevän.

Mutta nyt, kun puhutaan tästä tilanteesta, missä tällä hetkellä ollaan, edustaja Honkonen aloite on erittäin hyvä pieni askel, pieni kannustin, joka toivottavasti myös hallituspuolueissa saa kannatusta siten, että viette tätä eteenpäin omille ministereillenne, jotta tämä asia menisi eteenpäin, kun kuitenkin täällä salissa nyt kehutte tätä hyväksi hankkeeksi. — Kiitos.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Vielä aloitteen ensimmäinen allekirjoittaja, edustaja Honkonen, olkaa hyvä.

13.22 Petri Honkonen kesk: Arvoisa herra puhemies! Kiitoksia kollegoille tuesta tälle aloitteelle ja hyvästä keskustelusta. — Tästä keskustelustahan välitty myöskin vahvasti se näkökohta, että kun meidän sosiaaliturvajärjestelmäämmehän on kerroksittain vuosikymmenten aikana luotu ja sitä on kerroksittain muokattu ja se on luotu hyvin erilaiseen aikaan ja hyvin erilaiseen yhteiskuntaan kuin missä tänä päivänä eletään, niin sehän näkyy myös

Pöytäkirjan asiakohta PTK 85/2024 vp

tässä. No, sen lisäksi, että nyt on painetta tietysti toimeentulotuen käyttöön näiden viime-aikaisten uudistusten lisäksi, niin jos me verrataan toimeentulotuen käyttöä ja sitä käyttö-aikaa esimerkiksi 70-, 80-lukuun, kun tämä järjestelmä oli uusi, niin kyllähän se oli silloin viimesijaisena etuutena hyvin lyhyen aikaa käytetty etuus. Nyt sen sijaan on perheitä ja on ihmisiä, jotka sitä joutuvat käyttämään syystä tai toisesta paljon paljon pitempään. Siinäkin mielessä tässä on niin kuin periaatteena moni muuttunut, ja haluaisin, että lapset ja nuoret aina hyötyisivät siitä omasta työnteostaan.

No, yksi keskeinen sosiaaliturvajärjestelmän periaatehan on ollut toimeentulotuessa ensinnäkin tämä harkinnanvaraisuus, koska se on, niin kuin edustaja Zyskowiec totesi, viimesijainen etuus. Yksi toinen keskeinen periaate sitten on ollut tämä, että koko ruokakunta osallistuu siihen perheen elatukseen, eli myöskin lapset, mutta täällä alussa mainitsemani seikka huomioiden, siis se, että toimeentulotukea nyt valitettavasti käytetään pitempään kuin aikaisemmin, kuin silloin kun tämä järjestelmä luotiin, mielestäni olisi oikein, että lapset ja nuoret ne omat, pienet työtulonsa, joita he onnistuvat saamaan — ne lapset, ketkä onnistuvat saamaan — saisivat myöskin sitten itse pitää ja niistä hyötyä.

Varmasti, jos lähdetäisiin keskustelemaan, meillä on monta muutakin vanhentunutta periaatetta ja edelleen voimassa olevaa periaatetta meidän sosiaaliturvajärjestelmän sisällä, esimerkiksi lapsilisä universaalina etuutena, joka tulee köyhään kotitalouteen ja rikkaaseen kotitalouteen samansuuruisena, ja näistä tietysti voitaisiin paljonkin keskustella. — Kiitän vielä tuesta tälle aloitteelle ja toivon sille menestystä.

Keskustelu päättyi.

Asia lähetettiin sosiaali- ja terveysvaliokuntaan.